

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Højstensgård

2020

Hvem er vi?

Børnehuset Højstensgård er en gammel trelænget bondegård, der er ombygget til institution. Den ene længe er indrettet til vuggestue, den anden længe til børnehave. Køkken og alrummet er i hovedhuset.

Institutionen er velbeliggende tæt ved Brøndbyskoven, og har 2 dejlige legepladser, som er omkranset af træer. På legepladsen er der indrettet et bålområde. Vi er dagligt ude og bruger bålpladsen i forhold til pædagogiske aktiviteter.

Vi er normeret til 44 børnehavebørn og 22 vuggestuebørn. Institutionen er opdelt i 2 afdelinger, en vuggestue afdeling og en børnehave afdeling. I vuggestuen er der 11 børn på de enkelte stuer, og i børnehaven er der 22 børn på de enkelte stuer.

I dagligdagen arbejder vi som udgangspunkt stueopdelt, men vi arbejder også på tværs, i forhold til diverse projekter i børnehaven og i vuggestuen. Vi er ved at evaluere vores organisering og arbejder hen imod en større grad af teamorganisering.

Der er mulighed for at alle børnene kan lege på tværs af stuerne, samt besøge vuggestuen efter aftale med personalet.

Personalet på den stue barnet går på, er ansvarlige for at barnet trives og udvikler sig, kognitivt, motorisk, sprogligt og socialt.

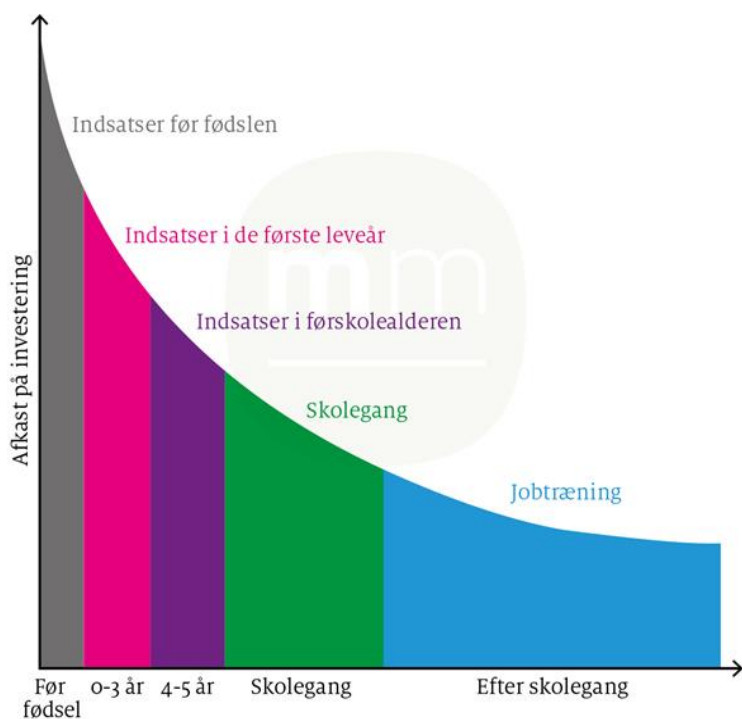
Personalesammensætning:

Vi er 14 uddannede pædagoger hvoraf 1 er leder, 1 pædagogisk assistent, 2 medhjælpere og en merit studerende. Desuden modtager vi pædagog studerende fra Professionshøjskolen.

Vi er med i et 3 årigt projekt ”Tidlig Indsat i Vuggestuen” hvis formål er at styrke kvaliteten for børn i udsatte positioner, idet forskning viser at høj pædagogisk faglighed har afgørende betydning for deres trivsel, læring og udvikling i de første 1000 dage af barnets liv. Jf. kurve.

Heckman-kurven peger på tidlige indsatser

Afkast på investeringer foretaget i mennesker fordelt på målgruppens alder

FIGUR 1 — Den såkaldte Heckman-kurve indikerer, at jo tidligere i livet samfundet lægger en social indsats, desto større er samfundets afkast.

KILDE — Heckmanequation.org

Samarbejdsflader:

Vi samarbejder med Pædagogisk Psykologisk rådgivning om børn der kan være udsatte og sårbare, f.eks. sprog, manglende trivsel, sårbarhed i familien i forhold til skilsmisse etc.,

Retningslinjer:

Overordnet følger vi de retningslinjer der er udstukket fra politisk side i forhold til Dagtilbudsloven og den styrkede læreplan og FN's børnekonvention.

Institutionens pædagogiske værdier og principper:

- Omsorg
- Faglighed
- Fællesskab

At barnet er trygt og at hverdagen er genkendelig og for

Omsorg :

At barnet trives fysisk og psykisk

At barnet føler sig set og værdsat i hverdagen

At barnet er trygt og at hverdagen er genkendelig og forudsigelig

At børnene lærer at udvise omsorg for hinanden

Faglighed:

At kunne tilrettelægge udføre og evaluere pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter læring igennem hele dagen.

Vidensdeling og medlæring i personalegruppen

Fællesskab:

Vi tilrettelægger læringsmiljøer ude og inde, der understøtter det enkelte barns mulighed for at være en del af et børnefællesskab.

Vores mål.

At alle børn oplever at være en del af et fællesskab igennem deres tid i vuggestuen og i børnehaven.

At børnene har tro og mod på livet og har et højt selvværd når de siger farvel.

At børnene ved at de bliver set og hørt og tør give udtryk for sine ønsker og behov

Pædagogisk grundlag:

Vi ser børnene som kompetente, ligeværdige, ressourcestærke og aktive medspillere i deres hverdag

Læring, demokrati og dannelse foregår i relationer og opstår gennem barnets aktive deltagelse i leg, tilrettelagte aktiviteter, og i de ven og fællesskaber barnet bevæger sig i.

Vi tilrettelægger læringsmiljøer der understøtter barnets udvikling, med udgangspunkt i børnegruppernes behov og interesser, idet vi tager ansvar for barnets læring og for barnets pædagogiske hverdag.

Igen gennem leg, tilrettelagte og spontane aktiviteter, igen gennem ven- og fællesskaber foregår der medlæring, og barnet tilegner sig viden om sig selv og sin omverden i disse læringsprocesser.

Eksempler:

Barnet skal opleve demokrati ved at barnet medinddrages i beslutningsprocesser, der vedrører dets trivsel og udfoldelsesmuligheder i dagligdagen.

Barnet skal opleve at det er betydningsfuldt, og har ret til at udtrykke sig f.eks. i forhold til valg af aktiviteter, legekammerater, hvad det vil spise i og hvilken rækkefølge og ud fra menuen, om det vil lege inde eller ude, afhængig af konteksten.

Barnet skal opleve trykthed og tillid i dets relationer, ved at personalet udviser omsorg og nærvær i dagligdagen.

Barnet skal opleve at være en del af børnefællesskaberne, ved at der stilles aldersvarende krav og forventninger fra personalet, samt at barnets interesser understøttes.

Hverdagens aktiviteter og rutiner danner børnene til selvbestemmelse, medbestemmelse og med en evne til at bidrage og begå sig i livet.

Eksempler:

At lære at udvise omsorg:

Barnet udviser omsorg, når det går hen med en sut eller en bamse til et barn, som er ked af det.

At lære at være hjælpsom og udvise hensyn:

Barnet er hjælpsomt når det hjælper et andet barn med at finde noget bestemt legetøj, som det pågældende barn ikke kan finde.

Barnet udviser hensyn når det stiller sig ved siden af pædagogen, og kan se at en andet barn har mere brug for at sidde på skødet af den pågældende pædagog.

At lære at samarbejde:

Barnet samarbejder, når det venter på tur i en sangleg.

At lære at udtrykke sig:

Barnet udtrykker sig, når det fortæller med ord/mimik hvilket legetøj det gerne vil lege med.

At lære at reflektere:

Når barnet bliver præsenteret for nogle fokus ord som fx regnorm, mariehøne og sommerfugl og efterfølgende på legepladsen, kan koble disse ord/billede sammen med dyrene naturen.

Når barnet siger farvel til sin mor/far, og ved at de skal på arbejdet.

At turde at lære nyt:

Når barnet der kravler, rigtig gerne vil lære at komme op og stå.

Når barnet rigtig gerne selv vil lære at tage sit tøj af og på.

Når barnet selv vil kravle op på ruchebane.

Vi ved at legen er grundlæggende og universel i forhold til børnenes indbyrdes relationer, og udvikling af identitet, og værdisætter legen ved at strukturere og rammesætte diverse lege. I dagligdagen er der plads til vilde lege, stillesiddende lege og diverse aktiviteter.

Pædagogisk læringsmiljø:

Vi arbejder inkluderende og med afsæt i barnets nærmeste udviklingszone, og har fokus på barnets generelle udvikling.

I Højstensgård understøtter vi barnets og børnegruppernes læring igennem hele dagen, dels i de daglige rutiner, men også i planlagte og struktureret forløb. Vi har fokus på hverdagsrutinerne, idet der er mange gentagelser, der understøtter børnenes alsidige personlige, sociale, sproglige og motoriske udvikling. Personalet skal være opmærksomme på børnegruppernes sammensætning, interesser, kompetencer og tilrettelægge aktiviteter med afsæt i disse behov.

Børnene skal lære at omgås andre mennesker på en social og hensigtsmæssig måde, så de får kompetencer til at deltage og færdes i et demokratisk samfund, og personalet er rollemodeller og guider børnene i forhold til de læringsrum de bevæger sig i. Børnene skal med tiden kunne tage ansvar for eget liv, uddannelse etc. og den proces starter i Højstensgård.

Legen er central i et godt børneliv, og her i huset vægtes det højt, fordi legen er betydningsfuld for barnets udvikling og dannelse. I legen afprøver barnet egne og andres grænser, barnet udvikler sin fantasi, forhandler og lærer at indgå i andre og nye relationer.

For at understøtte barnets perspektiv og medbestemmelse har vi udarbejdet et kvalitetskodex, som hele personalegruppen er forpligtigede til at arbejde ud fra.

Personalet går foran og deltager aktivt i legen

Personalet justerer sig i forhold til børns leg

Personalet er opmærksomme på deres rolle i forhold til at leg og aktiviteter organiseres, for at minimere forstyrrelser hvilket understøtter børnenes læring

Læringsrum:

Eksempel på hverdagsrutiner:

Børnene er opdelt i mindre grupper til frokost, idet de har forskellige kompetencer sprogligt, socialt og finmotorisk. I de mindre grupper får børnene mulighed for at lære af hinanden, udvise omsorg ved at hjælpe sine venner, og barnet oplever at være en del af en gruppe. Der er færre forstyrrelser, og god mulighed for at børn og personale kan være i dialog med hinanden. Ved samtalen rundt om bordet, lærer børnene at lytte til hinanden, at vente på hinanden, behøvs udsætte og aflæse de andre børn. Børnene inddrages i at gøre madvognen klar, ved at dække op med tallerkner, kopper med mere. Desuden taler børnene med køkkenpersonalet om dagens menu, og fortæller det videre til deres gruppe.

Eksempel på børne initierede lege:

Børnene er optaget af at lege med Lego, men der er mange børn på stuen, og der er mange forstyrrelser. For at understøtte gruppens leg foreslår personalet børnene, at flytte legen til et andet lokale hvor de kan leg i ro og fred.

Eksempel på en voksenstyret aktivitet:

Samling: Vi holder samling hver dag for at understøtte børnenes kognitive, sociale, personlige, sproglige og motoriske udvikling. I vores samlinger er der fokus på genkendelighed og forudsigelighed for at understøtte barnets deltagelsesmuligheder, og barnet oplever at være en del af et fællesskab, danner nye relationer og barnets sproglige udvikling understøttes ved at synge, rime, være i dialog og samtale, der arbejdes med fokusord, tal, farver og begreber og fagter og sanglege.

Samarbejde med forældre om børns læring:

Vores afsæt er dels den styrkede pædagogiske læreplan, dels publicering fra EVA Danmarks Evalueringsinstitut, samt Forældresamarbejde om børneperspektivet i læringsmiljøet udarbejdet af KL og BUPL. Forældrebestyrelsen er inddraget i forhold til fokus pkt.

Vi ser forældre som ligeværdige samarbejdspartnere og som aktører i deres barns liv, med en unik viden om deres barn, som i det daglige samarbejde med personalet er med til at understøtte barnets generelle udvikling socialt, sprogligt, motorisk og kognitivt.

For at skabe sammenhæng imellem hjem og dagtilbud og for at alle forældre kan få indsigt i deres barns dagligdag og de læringsarenaer barnet/børnegruppen befinder sig på i løbet af dagen viser personalet små hverdagsglimt på Tabulex. Hverdagsglimt illustreret enten ved billeder eller små historier.

Ligeledes skriver personalet på Tabulex hvilke læreplansmål og temaer, fokusord etc. der aktuelt arbejdes med på stuen for at understøtte barnets og børnegruppernes udvikling, læring, trivsel og dannelse.

Det formelle og uformelle samarbejde omhandler:

- Opstart i institution
- Overflytning fra vuggestue til børnehave
- Afholdelse af forældremøder

- Jule og sommerfester.
- Årlige forældresamtaler for alle indskrevne børn
- Forældresamtaler ved overgang fra BH til skole med fokus på barnets ressourcer og for at understøtte barnets færdigheder
- Fællesspisning for storbørnsgruppen.
- Samarbejde med PPR- Pædagogisk Psykologisk Rådgivning
- Samarbejde vedr. sprogunderstøttende akt
- Forældrebestyrelsesinitierede cafeer, med henblik på at forældrene lærer hinanden samt hinandens børn at kende.

Daglig dialog ved aflevering og afhentning imellem personalet og forældrene, for at skabe sammenhæng imellem barnets livsverdner, og for at inddrage vigtig viden om barnet set ud fra et børneperspektiv.
- Alle forældre skal føle sig velkomne i institutionen.
- At personalet udviser nærvær og er imødekommende, i deres daglige møde med forældrene og barnet.
- Professionel tilgang til alle familier

- Tryghed og tillid i relationerne

Børn i udsatte positioner:

For at skabe retning, og minimere årsagen til at børn kan komme i udsatte positioner af forskellige årsager, er børn et fast pkt. på vores stue og personalemøder.

Vi anvender aktivt de metoder som institutionens inklusions ansvarlige, aktionslæringspædagog og sprogvejleder er uddannet i, for at understøtte det enkelte barns udvikling og trivsel, samt børnefællesskaberne.

Personalegruppen er blevet introduceret til SIP analysen, som er et arbejds- og analyse redskab, der belyser det pædagogiske personales tilgang til barnets udfordringer. Tilgange der er med til at understøtte barnets handlemuligheder i hverdagen, idet personalet skal tilrettelægge lærings og deltagelsesrum for barnet, ved at analysere egen relation til barnet.

Vi medinddrager forældrene ved den mindste bekymring i dagligdagen, dels i den daglige dialog og ved diverse trivsel samtaler og møder hvor en evt. udarbejdet handleplan forlægges forældrene.

Eksempel:

Personalet har igennem længere tid iagttaget, at et barn ofte kommer i konflikt med andre børn, og finder ud af at barnet har svært ved at danne relationer og vedblive at være i en leg.

Personalet drøfter på et stuemøde hvilke tiltag der skal iværksættes for barnet i dets pædagogiske hverdag for at barnet kommer i trivsel. Hvis tiltagene ikke virker inddrages inklusionspædagogen eller aktionslæringspædagogen. Hvis der derefter fortsat er behov for understøttende indsatser udarbejdes en handleplan, der er et intern redskab der skal understøtte barnets relationer i børnegruppen.

I handleplanen beskrives hvilke udfordringer og kompetencer barnet har, samt hvilke pædagogiske tiltag personalet skal udføre. Forældrene inddrages i forhold til tiltag, de kan støtte op om.

Eksempel:

Personalet oplever, at et barn ofte slår de andre børn når de leger, samt har svært ved at forklare sig og som ofte er ked af det. Personalet er i tvivl om barnets sproglige udvikling er alderssvarende, derfor inddrages sprogvejlederen. I samråd med forældrene aftales det at der udarbejdes en sprogvurdering, som efterfølgende forlægges forældrene på et møde.

På mødet aftales og udarbejdes en handleplan der understøtter barnets sproglige udvikling. Afhængig af sprogvurderingens resultat deltager barnet i et sprogforløb der er tilrettelagt af sprogvejlederen eventuelt inddrages logopæd.

Pædagogisk lærings miljø for de ældste børn

” Storbørnsgruppe”

For kommende skolebørn tilrettelægges et særligt aktivitets forløb i perioden 1.5.2020-30.4.2021

Storbørnsgruppen samles hver tirsdag i tidsrummet kl.9.00-12.30 og spiser frokost sammen, som afslutning på dagens aktivitet.

I storbørnsgruppen arbejder vi med afsæt i de fastlagte lovmæssige mål i Den styrkede pædagogiske læreplan, Strategi for overgangssamarbejdet imellem Dagtilbud og SFO, institutionens pædagogiske grundlag og med særlig fokus på de to læreplanstemaer, social udvikling og alsidig personlig udvikling.

Gennem tilrettelagte og fastlagte aktiviteter understøtter vi alle børns læring også det udsatte barn, idet der er tydelighed, struktur og fastlagte mål der understøtter børnegruppens kognitive, sociale, sproglige og motoriske udvikling. Aktiviteter og temaer der er med til at skabe sammenhæng til SFO og børnehaveklassen.

Der bliver udarbejdet en portefølje på hvert enkelt barn, som overleveres til SFO og Bh klasse. I porteføljen er der blandt andet tegninger af barnets familie, en sang og et billede af ”storbørnsgruppen”.

For at skabe sammenhæng og gennemsækelighed i overgangen til storgruppen, får forældrene et infobrev med hjem inden opstart. Desuden inviteres alle kommende skolebørns forældre til en cafeaften, hvor vi spiser et fælles måltid, som børnene har været med til at tilberede, samt får diverse informationer om årets aktiviteter.

Eksempel:

Vi øver blandt andet børnene i at kunne indgå i en større gruppe, og støtter dem i at danne nye og alderssvarende venskaber i gruppen, blandt andet igennem lege og aktiviteter der lærer børnene at lytte til hinanden at danne venskaber og udvise respekt og tolerance over for hinanden.

Vi taler om begreber som over, under og ved siden af, trekanter og firkanter, tal og bogstaver. Vi læser forskellige bøger og øver os i rim og remser.

Vi taler om begreber som over, under og ved siden af, trekanter og firkanter, tal og bogstaver. Vi læser forskellige bøger og øver os i rim og remser. For at styrke børnenes finmotorik, øver vi i at holde på en blyant, og vi klipper og klistrer

Vi øver børnene i at modtage kollektive beskeder, samt at klæde sig af og på og holde styr på sien ting.

Når vi er på ture lærer børnene om færdsel og færdselsregler.

Eksempel:

Vi arbejder med børns medbestemmelse og demokrati. Det gør vi f.eks. ved at stemme om hvilke lege vi skal lege i dag, eller hvor vi skal gå hen på tur. Vi giver dem tre valgmuligheder inden vi laver en afstemning. Vi taler også om hvad demokrati er for en størrelse.

Eksempel:

I 2019 og 2020 var temaet ” barnet som verdensborger” et projekt der i samarbejde med Brøndby Kommunes naturvejleder Sasha hvor der var fokus på miljø og ressourcer gennem spørgsmål som f.eks. hvad er en skov, hvordan gebærder man sig i skoven, hvad vokser i skoven, hvilke dyr og insekter lever i skoven, og kategorisere disse, hvad er vand, hvor kommer det fra.

Spørgsmål, temaer og elementer der er væge med til at understøtte barnets dannelse og forståelse for bæredygtighed.

Inddragelse af lokalsamfundet:

Hele institutionen er i kirke hvert år til jul for at høre juleevangeliet og ”storbørnsgruppen” går Luciaoptog for børn og forældre. Barnet får via en særlig tilrettelagt børnegudstjeneste indsigt og viden om vigtige kirkelige handlinger, og dannes til at forstå og være en del af, eller indgå i den kristne kultur.

De enkelte stuer går på biblioteket og vi deltager i de arrangementer biblioteket inviterer til. F.eks. juleklip, film og teaterforestillinger.

De kommende skolebørn er på besøg på SFO og i børnehaveklassen inden skolestart, og deltager i ”idræt for sjov”.

Idræt for sjov er et særligt tilbud fra den lokale skole, til alle kommende skolebørn fra de enkelte institutioner i netværket. Formålet er at børnene lærer hinanden at kende igennem diverse lege og sportsaktiviteter.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

Institutionen er en ældre institution, med mange døre og vinduer, hvilket udfordrer i forhold til at tilrettelægge optimale læringsrum, men ud fra de muligheder der er til stede, optimerer vi de rum børnene færdes i, blandt andet ved at iagttage hvilke lege børnene er optaget af, samt tilegnet viden i personalegruppen om det fysiske og psykiske rums indflydelse på børnenes lege og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne.

Institutionen er også blevet nednormeret, for at skabe overskuelige læringsmiljøer med henblik på at understøtte det enkelte barns og børnegruppernes muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I 2019 fik vi blændet 2 døre i 2 af de grupperum børnene færdes i for at minimere forstyrrelser, idet færre forstyrrelser optimerer børnenes muligheder for leg, læring og fordybelse enten alene, eller i de ven og fællesskaber barnet færdes i.

I børnehaven og i vuggestuen er der opsat støjreducerende opslagstavler, og der er indkøbt nye borde med støj reducerende bordflader til alle institutionens stuer.

I 2020 er der afsat midler til at indrette vores køkken alrum, hvor der både skal indrettes legezoner der tilgodeser fysisk udfoldelse og legezoner der tilgodeser mulighed for fordybelseslege.

Vi ser legepladsen som et aktivt læringsrum, og etablerer læringsrum for såvel planlagte, som spontane aktiviteter og lege når børnegrupperne er ude. Lege som børnene eller som personalet igangsætter.

Eksempel:

Vi inddeler stuerne i tydelige legezoner ved at gøre brug af tæpper, reoler og andet for at minimere forstyrrelser. Vi indretter stillezoner på stuerne og inddrager grupperum for at skabe rum til leg og fordybelse både for det almindelige og det udsatte barn.

Vi har 2 forskellige legepladser som på forskellig vis bidrager til børnenes motoriske udvikling. Legepladser med legemiljøer der indbyder til vilde lege, klatrelege, stille lege, alene lege, fantasi lege, naturlege og fordybelseslege etc.

Personalet etablerer aktivitetszoner i forhold til de forskellige læreplanstemaer, men der er også mulighed for at følge børnenes initiativer i mere spontane aktiviteter f.eks. at samle snegle eller plukke blomster etc.

Eksempel:

Vi opdeler børnene i mindre grupper for at skabe tryghed og overskuelighed for børnegrupperne **og** for at understøtte barnets kognitive udvikling

- for at understøtte venskaber
- for at minimere eksklusion
- for at fremme sproglige miljøer
- for at skabe trygge og tillidsfulde relationer imellem børn og voksne
- for at øge barnets mulighed for indflydelse på valg af venner, lege og aktiviteter.

Eksempel:

Alle børn skal føle sig set, og opleve at de er velkomne i institutionen. Barnet skal mærke og vide at det er vigtigt for personalet, at det føler sig set og hørt igennem hele dagen. Barnet skal i mødet med personalet opleve indføling, tilstedeværelse og nærvær.

Eksempel:

Rummene indrettes så det er tydeligt for børnene hvad rummet og legezonerne indbyder til.

Børnene skal kunne aflæse, at uanset hvilket rum de leger eller bevæger sig i, så er rummenes funktioner tydelige.

I børnenes garderobes er der billeder af barnet på dets plads, og børnene ved at det kun er tøj, sko med mere der er i garderoben.

I liggehallen er der billeder ved barnets krybbe eller seng, så barnet ved hvor det skal sove.

Vi er i gang med at alle stuer får sat billeder på deres legeskuffer, så børnene ved hvilket legetøj der er i disse.

Alsidig personlig udvikling:

Ud fra et helhedssyn på barnet og børnegrupperne tilrettelægges vi læringsmiljøer der fremmer barnets individuelle udvikling, herunder den følelsesmæssige.

Et læringsmiljø der understøtter at barnet udvikler selvværd, at barnet tilegner sig kompetencer som er med til at barnet får mod på at deltage i nye og ukendte aktiviteter og indgå i trygge og tillidsfulde relationer med deres venner og personalet.

Læringsmiljøer der er kendetegnet ved at børnene føler sig set, hørt og mødt, også i konfliktsituationer

Eksempel:

Der er planlagt et aktivitet på stuen, hvor børnene skal tegne, klippe og dekorere figurer. Et barn som normalt deltager aktivt i stuens aktiviteter, er tilbageholdende og deltager ikke i aktiviteten. Personalet spørger nysgerrigt ind til hvorfor barnet ikke deltager. Barnet fortæller om sig selv er ” jeg kan ikke klippe lige på strengen”.

Personalet opmuntrer barnet til at forsøge og fortæller at man skal øve sig, og at det ikke er vigtigt at det er perfekt. Barnet forsøger og for klippet en fin figur, barnet bliver rost for sit gåpåmod og sin ihærdighed. Barnet viser glad sin figur frem, da det bliver hentet af sine forældre.

Eksempel:

Et barn som kan have svært ved at give udtryk for sine følelser og frustrationer, og som ofte bliver overmandet af sine følelser, bliver mødt anerkendende af personalet, og afhængig af situationen bliver barnet enten trøstet, hjulpet til alternative handlemuligheder eller guidet igennem sine frustrationer.

Eksempel:

Personalet har iagttaget at børnene i vuggestuen er optaget af at udforske en mindre beplantning af buske på legpladsen. Beplantningen er tæt og børnene er nysgerrige og vil gerne gå igennem og lege derinde, men er på en gang nysgerrige og alligevel lidt bange for at gå derind. Beplantningen klippes til og børn og personalet kan nu lege i beplantningen, som nu er blevet til en ”jungle”, som børnene kan udforske.

Eksempel:

Personalet øver barnet i selvhjulpenhed med afsæt i barnets kompetencerne og dets udviklings trin.

Barnet øver sig at tage tøj af og på, personalet har fokus på hvad det enkelte barn kan mestre og hvad det skal motiveres til at øve sig i. Når personalet siger nu skal vi have sko på, kan vuggestue barnet måske hente skoen og øve sig i at åbne den. Børnehavebarnet kan tage jakke på, men skal have hjælp til lynlåsen og senere måske kun at sætte den sammen.

Social udvikling:

Vi tilrettelægger læringsmiljøer der er med til at det enkelte barns trivsel og deltagelsesmuligheder fremmes, barnet skal opleve at der er tryghed og tillid i dets relationer. Vi har fokus på barnets kompetencer og hvilke evner der skal understøttes, i forhold til at indgå i jævnbyrdige legerelationer og i børnefællesskaberne.

Personalet er rollemodeller og lærer børnene, at de er betydningsfulde for fælleskabet og har ret til at udtrykke sig. Personalet møder børnene anerkendende og som et ligeværdigt menneske, ved at være opmærksom på eget sprogbrug, tonefald, stemmeføring og ved at udvise empati for barnets behov.

Barnet skal medinddrages i beslutningsprocesser der vedrører dets trivsel og udfoldelsesmuligheder i dagligdagen, og børnene imellem skal lære at udvise omsorg og empati for hinanden i lege og aktiviteter.

Eksempel:

Når barnet møder ind bliver det mødt af personale, der er venlige og imødekommende og som aflæser og justerer sig efter barnets behov. Afhængig af situationen bliver barnet støttet i at indgå i legerelationer eller aktiviteter efter eget valg, eller måske har barnet behov for at sidde lidt sammen med en voksen og tale lidt.

Eksempel:

Alle stuer holder morgensamling som begynder og slutter på samme måde hver dag. Som det første er børnene med til at finde ud af, om alle deres venner er mødt ind. Afhængig af børnegruppernes sammensætning og behov, kan der være fokus på, tal, form farver, rim og remser, bevægelses og sanglege etc.

I børnehaven forberedes børnene på, hvad der skal ske i løbet af dagen. Nogle dage er der på forhånd besluttet hvilke aktiviteter børnene hver især skal deltage i, og med hvilke andre børn. Andre dage inddrages børnene i demokratiske beslutningsprocesser i forhold til valg af lege og valg af venner. Til slut i samlingen, synges der kendte og nye sange som børnene på skift er med til at vælge.

I samlingen er der fokus på børnene skal føle sig som en del af et fællesskab, med både børn og personale på deres stue. Børnene får mulighed for at øve sig på at tale efter tur, aflæse når det er deres tur, bidrage med deres viden, vise omsorg, samarbejde med deres venner etc.

Eksempel:

Børnene udvikler identitet, skaber sociale relationer gennem leg og vi har legemiljøer både ude og inde som understøtter børnenes mulighed for at lege mere uforstyrrede og fordybet uden personalet overvågenhed. Idet vi ved at når børn leger sætter de sig selv i spil og at lege både kan være sjove, skuffende og skræmmende.

Børnene lærer i fællesskab, hvordan de kan interagere med hinanden på en hensigtsmæssig måde, og hvornår de har brug for at søge hjælp fra personalet. Personalet har en mere observerende rolle og hjælper børnene med guidning eller ved at mægle hvis større konflikter opstår.

Kommunikation og sprog:

Som udgangspunkt er vores sproglige udgangspunkt baseret på viden fra

Sprogpakken: De ti sprogstrategier Liv Gjems: Samtale sig til viden udgivet af Dafolo og sprogvejleder Pia Thomsen, Elaine Weizman og Janice Greenberg: Sprog i samspil udgivet af Dafolo

Hvorfor lære sprog:

Forskning viser at det er vigtigt at lære sprog, fordi det er gennem sproget vi lærer at forstå os selv, og vores omverden.

At det er gennem sproget vi opnår viden.

At det er med sproget vi kommunikerer med andre.

At sproget er med til at skabe deltagelse muligheder i livet.

At et godt sprog øger livsduelighed og uddannelse.

At samtaler og dialog er vigtige

At barnet kommunikere allerede fra det er helt spæd, og at barnet allerede i ni måneders alderen kan "turtage".

At manglende sprog er med til at skabe øget eksklusion fra fællesskaber, flere psykiske problemer og mere kriminalitet.

At det er vigtigt at der er gode rollemodeller, som kan tilrettelægge stimulerende læringsmiljøer, som understøtter børnenes sproglige udvikling.

Eksempel på sprogarbejde i børnehave og vuggestue:

Hverdags rutiner:

I gennem barnets pædagogiske hverdag ved måltidet, i garderoben, på legepladsen, i omsorgssituationer etc., som er gode læringsrum, idet der er mange gentagelser. Ord og begreber gentages automatisk, og personalet er gode rollemodeller som giver sig tid i at støtte børnene i deres sproglige udvikling, ved at være nærværende, introducere nye ord, inddrage børnene i samtale og lytte til det de har på hjertet.

Betydning af samtale:

Børn udvikler sprog ved at bruge sproget sammen med andre. Hvis ikke vi samtaler med børnene og lærer dem forudsætninger for samtale, vil de ikke indgå i samtaler og derigennem opnå viden, forståelse af sig selv og sine omgivelser. Relationer og samspil er en forudsætning for sprogindlæringen.

Turtagning:

Vi arbejder med turtagninger, og har fokus på minimum 5 turtagninger. I praksis betyder det, at vi i dialogen med barnet giver det tid til at svare inden vi selv responderer. Det pædagogiske personale inviterer barnet ind i samtale, ved at stille nysgerrige spørgsmål, eller undres over et fælles emne sammen med barnet, for at udvikle barnets evne til kritisk og abstrakt tænkning

Fokus ord:

Vi arbejder med fokusord. Alle børnegrupper arbejder med de samme begreber samtidigt, f.eks. ord der knytter sig til årstider og højtider. Formålet ved at bruge fokus ord er, at vi skaber et fælles sprogligt afsæt i alle børnegrupper, og fokusordene giver grundlag for forskellige samtaler med børnene, samt mulighed for at udvide deres ordforråd. Fokusordene er printet ud og er synlige for børnene.

Eksempler på sprogarbejde i børnehaven:

Rim:

Vi arbejder med rim og remser for at øge børnenes opmærksomhed på den lydlige del af sproget, da det senere har betydning for deres stave og læseindlæring.

Dialogisk læsning:

Vi arbejder med dialogisk læsning i bh, som er et koncept der er med til at udvikle børnenes sprogforståelse, der introducerer børnene til aldersvarende bøger. Formålet er at børnene stifter bekendtskab med forskellige slags bøger, med nye og anderledes ord, og får et indblik i forskellige typer af litteratur. Børnene medinddrages i historien via dialog.

Særlige sprogforløb:

Til de børn som i sprogvurderingen kommer i særlig eller fokuseret indsats, udarbejder sprogvejlederen målrettede sproglige forløb, som afvikles 2 gange om ugen.

Forløbet afvikles i mindre grupper i vores sprogværksted, hvor der er diverse understøttende sproglige redskaber, som har bøger, spil, teaterdukke og lignende.

Eksempler på sprogarbejde i vuggestuen:

Vi har fokus på sproget i alle tænkelige situationer og er særligt opmærksom på at bruge sproget i de daglige rutiner, såsom omsorgssituationer, samlinger, i garderoben, på ture, når vi spiser og i planlagte og spontane aktiviteter etc.

Vi i tillægger også det nonverbale sprog stor opmærksomhed, såsom gestik, øjenkontakt og pludren som vi understøtter og italesætter for at udvikle barnets kommunikative færdigheder.

Vi arbejder dagligt med historiefortælling. Vi indbygger gestik, mimik og omkringer sproget. Vi inddrager og tilskønner børnene til at bidrage til historien med verbale og nonverbale input. Det samme gør sig gældende i vores planlagte og spontane sangaktiviteter.

Eksempel:

Om eftermiddagen igangsætter vi tit sanglege på gulvet, for de børn der vil være med f.eks. "bjørnen sover". Alle børn lægger sig på gulvet, små som store og når vi kommer til den sidste del af sangen, hvor "bjørnen vækkes" får alle børn lov til på skift at vælge, hvad bjørnen skal sige.

Nogle børn vælger godmorgen, andre vælger i stedet et andet dyr og angiver en dyrelyd, andre en bevægelse. Fælles for alle er, at de er med til at præge sangen sammen og hjælper hinanden med at finde på nye tiltag, så sangen ændres på ny.

Eksempel:

Historiefortælling er en daglig aktivitet, som benyttes flere gange på en dag. Fælles for historierne er, at det er uden bog og med masser af gestik, kropssprog og ændring af stemmeføring og hastighed gennem opbygningen af historien. Dette for at gøre den vedkommende for alle børn, som kan bidrage med hver deres sproglige formåen. De fleste børn deltager aktivt undervejs både med sprog og fagter, da de er blevet præsenteret for de forskellige historier, som en fast del af vores hverdagsaktiviteter. De bidrager til ændringer af historien, det være sig verbalt eller nonverbalt.

Eksempel:

I puslesituationer hvor der er særlig mulighed for dialog med det enkelte barn, er vi opmærksomme på, at det er små stjernestunder vi står i. Her er fokus på sprogforståelsen og dialogen. Barnet deltager aktivt med at

finde en ble og i at kravle op på stigen og videre op på puslepuden. Nogen skal guides, andre kan selv. Vi har meget fokus på øjenkontakt og på at være i dialog med barnet, under hele puslesituationen.

Vi arbejder blandt andet med praksisformer som ind tænker abstrakt tænkning og samarbejde. Dette med udgangspunkt, i det enkelte barns forudsætninger.

Krop, sanser og bevægelse:

I løbet af barnets pædagogiske hverdag udfordres det enkelte barn, og børnegrupperne igennem fysiske aktiviteter, udfoldelse samt finmotoriske aktiviteter.

Nogle af aktiviteterne er vokseninitierede hvor der er konkret læring i sigte, og andre er børneinitieret hvor børnene selv er igangsættende og medbestemmende i hvordan og hvilke elementer, der bliver inddraget.

Det gør vi, fordi vigtigheden i at forstå egen krop, er med til at få en bevidstgørelse hos barnet, der fortæller dem; "hvem er jeg, hvad kan jeg og ikke mindst, kan jeg mon det"? På længere sigt, vil det betyde, at barnet får tillid til egen krop og mestre kroppens muligheder og til at stole på egen og andres formåen i forpligtigende fællesskaber.

I vores daglige rutiner, ved måltiderne, i garderoben når barnet skal lære at tage tøj af og på, når barnet skal skiftes og igennem diverse aktiviteter motiverer vi alle børn i forhold til deres alder til selv at forsøge, ud fra deres specifikke udviklingstrin, at børnenes evne til selvhjulpenhed øges.

Alt fra selv at mestre evnen til at kunne komme og ned fra en stol, til at kunne tage sko af og på, tørre op på bordet, når der spildes, tænde for vandhanen og selv tage sæbe fra dispenseren osv. Vi opfordrer " de børn der kan" til at hjælpe de børn, der evt. skal have en hjælpende hånd.

Eksempel vuggestuen:

Et par gange ugentligt, vælger vi at hive rutsjebane, store faste hynder, gymnastikbolde, "stofpøller" ind på stuen, foran vores store madras.

Her hopper vi og slår kolbøtter, kravler under og over pøllen, kravler op på rutsjebanen og hopper ned fra lave reoler og sækkestole.

Nogle gange bliver det til en motorisk bane, hvor de på skift gennemfører banen, andre gange lader vi børnene selv vælge hvilken enhed der afprøves. Gymnastikbolden bruges ved, at et barn lægges henover bolden, imens den voksne holder fast enten i arme eller ben. Forsigtig trilles bolden frem og tilbage og barnet lærer at sætte af med benene når de støder på gulvet, for igen at skubbe sig fremover. Samtidig lærer de at spænde op og klemme med benene for at opretholde balancen. Denne øvelse laves også med de yngste, hvis de tør.

Denne motoriske bane benytter vi også udendørs, dog med andre redskaber og køretøjer.

Eksempel:

En næsten fast rutine om eftermiddagen er sangleg. Her vælger vi typisk sanglege, hvor kroppen konstant er i bevægelse. Gode eksempler herpå er: ” bogie woogie ”, ” først den ene vej ”, ” det begynder her i toppen ”, ” jeg gik mig over sø og land ”, ” en elefant kom marcherende ” og mange flere. Fælles for dem alle er, at man udfordres til at bevæge de fleste dele af kroppen og italesætter selvsamme.

Eksempel:

Rytmik: Børnene sidder i rundkreds og hvert enkelt barn har en ris pose. Den placerer vi forskellige steder på kroppen, alt imens vi synger ” hvor er posen ”. Herefter uddeles der trommestikker til alle børn, og vi synger ” hør hvor vi kan spille ”. Så er det tid til, at komme op og stå. Vi danser til musik med farvestrålende tørklæder hvor vi får pulsen op. Vi slutter som regel af med vores store faldskærm. Her samledes børnene under faldskærmen, alt imens de voksne hæver og sænker faldskærmen over dem. Stor sanseoplevelse er det som oftest og når de er gemt under den, supplerer vi med et ” hvor er alle børnene ”. og løfter og tilføjer ” de er her ”. Det vækker altid stor jubel!!

Eksempel Børnehave:

I børnehaven er der læringsmiljøer der giver børnene mulighed for at vælge aktiviteter, der udfordrer dem finmotorisk.

I børnehøjde er der perler og perleplader, tegneting, modellervoks, puslespil etc. som børnene frit har adgang til.

Eksempel:Fællesprojekt i Højstensgård:

I perioden 1 maj til d.1.10 er der fælles gymnastik og sanglege på legepladsen.

Der er fokus på at børnene er aktive deltagere og gentagelser, der understøtter alle børns muligheder for at deltage, og være en del af børnefællesskaberne.

Eksempel:

Alle børnene er dagligt ude på en af vores 2 legepladser. Børnene har mulighed for grov motorisk udfoldelse selvinitierede eller at deltage i lege personalet igangsætter for eksempel hinkerude, motorikbaner, boldspil, fangelege og cykelbaner.

Eksempel:

Vi er ude i al slags vejr og børnene får på denne måde mulighed for at sanse og opleve de forskellige årstider.

Den kolde dug i morgengræsset, vinden, de frosne vandpytter der kan glides på, lege med mudder på en regnvejrsdag, bygge en snemand om vinteren, klatre i træer etc.

Eksempel:

Børnehaven afholder OL 1 gang om året, hvor der er fokus på lege og fysiske udfoldelser som alle børn kan deltage i med afsæt i deres fysiske formåen. Alle børn deltager i de forskellige aktiviteter, og ugen slutter af med at alle børn får medaljer og vi holder en fest.

Natur, udeliv og science:

Hvorfor er det vigtigt at arbejde med natur ude liv og science:

Vi ser barnet som en kommende verdensborger, der allerede i en tidlig alder, skal forstå betydningen af bæredygtighed.

Barnet skal lære at værne om naturen

Barnet skal have viden om processen "fra jord til bord"

Barnets nysgerrighed skal udvikles i forhold til naturen og dens elementer.

Eksempel:

Vi har som et sommerprojekt igennem 8 uger på legepladsen introduceret børnene til de 4 elementer jord, luft, ild og vand, for at børnene skulle få kendskab og viden om disse elementer.

Personalet tilrettelagde forskellige aktiviteter og eksperimenter med henblik på at stimulere børnenes nysgerrighed, så de af sig selv ville lege videre.

Vi såede frø, lagde kartofler og plantede i plantekasser, og spirede løg for at børnene kunne forstå og følge processen fra jord til bord.

Vi har opsat et insekthotel for at børnene kan lære og forstå betydningen af insekters og smådyrs betydning for blandt andet bestøvning. Vi brugte sandkassen som et sanserum ved at grave ned til det våde sand, bygge med det våde sand, mærke køligheden ved at begrave vores tæer. Vi eksperimenterede desuden med hvad vi kunne bruge det tørre sand til.

Vi lavede bål og bagte pandekager over bål, lavede forsøg med opvarmning f.eks. ved at lave lanterne af teposer, og illustrerede for børnene, hvad en vulkan gør ved at lave et forsøg med eddike, natron, ketchup i en flaske begravet i sandkasse. De forskellige ingredienser igangsætter en proces, så det ligner lava der kommer op ad flasken.

Vi eksperimenterede med vand ved at finde ud af hvad der kunne synke eller flyde, hældningsgrad på en hjemmebygget vandbane og vandtryk.

Vi talte om og mærkede de forskellige vindretninger, undersøgte om "ting" kunne flyve satte drager op og levede vindmøller og vindposer.

Børnene lærer om affaldssortering og ressourcespild ved at de dagligt, er med til at sortere ved diverse måltider.

Børnene lærer at lukke for vandet ved håndvask, så vandet ikke løber, når hænderne sæbes ind samt begrænse unødigt brug af sæbe og papir.

Børnene lærer at samle skrald i naturen, samt at de ikke selv må smide skrald.

Børnene lærer at værne om naturen og ved at personalet taler med dem om at vi skal passe på vores legetøj etc., idet de lærer at naturens ressourcer ikke er ubegrænsede.

Kultur, æstetik og fællesskab:

Vi har fokus på læringsmiljøer hvor børn deltager og lærer om dansk kultur og traditioner, og har fokus på at børnene for tilegner sig viden om egen og andres kultur og traditioner. Vi fejrer de danske traditioner som påske, jul, fødselsdag m.m., og er der er børn der har andre traditioner og fejrer andre højtider, taler vi med børnene om dette.

Vi bruger kreative tilgange når vi arbejder tematiserede med projekter, og i disse processer får børnene mulighed for at klippe, male, klistre, modellerere osv.

Eksempel:

Ved fødselsdage syner vi fødselsdagssange og spiser frugt og fødselsdagsboller, som barnet selv har valgt, derudover får barnet få en hjemmelavet gave fra de andre børn og alle råber til sidst hurra for fødselsdagsbarnet.

Eksempel:

Børnene er selv med til at lave modellervoks, er med til at hente diverse ingredienser, måle op og ælte det sammen, samt være med til at vælge hvilke farver der skal i modellervoks.

Eksempel

Begge vuggestuegrupper har arbejdet tematiseret med historiefortælling " Historien om bønnestagen" hvor børnene blev præsenteret for eventyret ved højtlæsning og ved at se billeder. Børnene var med på biblioteket for at låne bogen, de aldersopdelte grupper forspirede bønner som de senere brugte til bønnefrikadeller, som de spiste. Børnene medbragte billeder hjemmefra som symboliserede historien.

Processen blev dokumenteret med billeder fra historien, og foto fra forløbet som børnene kunne se og tale om.

Eksempel:

Når børnene er på tur eksempelvis i skoven og samler grene eller ser på bænkebidder, bruges disse ting i kreative processen i institutionen med henblik på at bearbejde børnenes oplevelser f.eks. forvandles tykke grene til en tipi, hvor der bindes tyl på, som kan flagre i vinden. Eller grene og blade bliver forvandlet til bænkebidere og biller, som børnene har set i skovbunden.

Eksempel:

Vi har forskellige årlige aktiviteter, der introducere børnene til scenekunst, blandt andet er vi i Ishøj teater til jul og ser teaterforestillinger på det lokale bibliotek.

Vi tager på bondegårdstur, hvor børnene lærer om dyrene på gården, og hvor de hører om processen fra jord til bord. Bondemanden fortæller om livet på en gård, om kornet der males og bliver til brød, hvor kommer smør og honning fra etc. Børnene får lov at smage på produkterne, og bondemanden spiller på harmonika og synger sammen med børnene.

Eksempel:

Hvert år afholder vi kulturuge i vuggestuen, og vi beslutter år til år, hvilket tema og spørgsmål vi vil gå ind at afdække. Beslutningen om tema bliver taget på baggrund af, hvilken børnegruppe vi har og interessefeltet vi gerne vil indover. I 2019 afholdt vi 2 uger som omhandlede hjemmekultur. De nye styrkede lærerplaner lægger op til en større grad af forældreindflydelse/medinddragelse, hvilket hermed også betyder et større kendskab til hjemmet, og hvorledes vi arbejder med genkendelighed i forbindelse med børnenes hverdag hjemme og i institutionen. Ligeledes fik vi inddraget børnenes interesser og perspektiver.

Vi sendte et spørgeskema til forældrene, for at de kunne udpege musik som de i hjemmet særlig lyttede til, og lege som de og deres børn foretrak at være sammen om i deres fritid. Samtlige forældre meldte positivt tilbage. Ud fra disse informationer, planlagde vi en dag per barn til at omforme deres favorit beskæftigelse i hjemmet til en legedag i institutionen med børn og personale. Børnene blev præsenteret for musik og lege, som for nogle var helt nyt. De børn som var i centrum på dagen, genkendte med alt tydelighed deres egne indslag både på musikdelen og legedelen. Vi dokumenterede via video og billeder, som vi gennemgik med børnene efterfølgende. Det var en succes, som vi sagtens kan arbejde videre med. Det kunne eksempelvis være madkultur i hjemmet.

Evalueringskultur:

Processuelt har vi brugt og vil fremadrettet bruge personaledage og personalemøder til at understøtte arbejdet med implementeringen af den styrkede pædagogiske læreplan.

Der har været fokus på, hvilken betydning den nye formålsparagraf har i forhold til tilrettelæggelse af vores daglige pædagogiske arbejde, samt at indkredse det nye og det styrkede i læreplanen, med henblik på at understøtte udarbejdelse af et nyt fælles pædagogisk grundlag og implementering af læreplansmålene

Derudover har personalegruppen læst "Masteren – Ramme og indhold" og andet relevant litteratur i forbindelse med evaluering af eksisterende forældresamarbejde, og vi har i en kort periode brugt det nye læreplansskema fra Evalueringsinstituttet (EVA) for at understøtte implementeringen af den pædagogiske læreplan. Det nye læreplansskema fra EVA har vi fravalgt at bruge, idet de var for tidskrævende og vanskelige at arbejde med.

Forældrebestyrelsen har aktivt deltaget og været inddraget i processen vedrørende implementeringen af læreplanen blandt andet ved at læse "Masteren – Rammer og indhold", og komme med forslag til hvilke fokus pkt. der fra en forældrevinkel ville være relevant at have fokus på for at skabe sammenhæng imellem institution og hjem

Vi har haft særlig fokus på 3 læreplanstemaer:

Kommunikation og sprog har og er der fokus på, idet en del børn lå lavt i sprogvurderingerne.

Forældresamarbejde for at skabe større sammenhæng imellem hjem og institution

Natur, udeliv og science for at bruge uderummet som et aktivt læringsrum.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Processuelt har vi evalueret og er i gang med at evaluere vores pædagogiske praksis, og er ved at tilegne os andre evalueringsmetoder, i forhold til institutionens fremadrettede pædagogiske praksis, bla. har vi brugt Redskab til selvevaluering og Redskab til forankringsproces fra EVA, men idet det er meget tidskrævende at bruge disse modeller har vi besluttet at inddrage andre metoder i forhold til at understøtte evalueringsprocesserne.

Vi vil i forhold til tilrettelæggelse af børnenes læringsmiljøer og for at understøtte det fortsatte arbejde med implementering af læreplansmålene, fremadrettet bruge den didaktiske firkant, smtte og aktionslæring som metoder.

Aktionslæring er en metode der kan være med til at udvikle den pædagogiske praksis ved at fokusere på, eksperimentere og reflektere over konkrete situationer i hverdagen.

Den didaktiske firkant til at understøtte børnenes perspektiv og deres læringsmiljø, samt læreplanstemaerne.

Smtte som et styringsredskab i forhold til at underbygge og støtte det tematiserede, planlagte og pædagogiske arbejde.

Formålet er at udvikle den pædagogiske praksis, for at understøtte børnenes læringsmiljøer og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne.

Evaluering er et fast punkt på vores stuemøder og vi evaluerer også spontant i hverdagen

For at skabe en fremadrettet evalueringskultur og for at skabe sammenhæng og i børnenes hverdag evaluerer vi løbende de projekter og temaer samt børnenes trivsel i hverdagen. Evalueringen har sit afsæt i den viden og i de iagttagelser personaler gør sig, så de fremadrettet kan justere mål og indsatser for alle børn.